

«Αίσθηση, νόηση και το ερώτημα για τη γνώση»

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

→ Το θέμα του φετινού μας Διαγωνισμού είναι τόσο θεμελιώδες για τη φιλοσοφική μας παράδοση, ώστε θεωρούμε ότι μπορεί να χρησιμεύσει γενικά ως ένας τρόπος *εισαγωγής στη φιλοσοφία*. Αντίστοιχα εισαγωγική είναι και η δευτερεύουσα βιβλιογραφία που προτείνουμε ενδεικτικά για τη μελέτη των ερωτημάτων.

→ Φυσικά τόσο οι καθηγητές όσο και οι μαθητές δεν δεσμεύονται από τις προτάσεις αυτές! Μπορούν να βρουν τη δική τους πρόσβαση στα θέματα που ανοίγονται. Οι προτάσεις αυτές και η ανάρτηση των σχετικών αποσπασμάτων στην κλειστή ηλεκτρονική τάξη, μόνο να θέσουν υλικό στη διάθεση συναδέλφων ή και μαθητών που προετοιμάζονται μόνοι τους, έχουν σκοπό. **Σε κάθε περίπτωση δεν πρέπει να προσπαθήσετε να «μάθετε» ή να «αποστηθίσετε» από τα προτεινόμενα βιβλία και όπωσδήποτε θα πρέπει να επιλέξετε τι απ' όλα θα χρησιμοποιήσετε!**

→ Η σειρά των τίτλων στη λίστα που ακολουθεί προχωράει από περισσότερο εισαγωγικά και εγχειριδιακά για γενικό προσανατολισμό προς μελέτες με περισσότερο αναπτυγμένη ερευνητική δομή για πιο προχωρημένους αναγνώστες. Επιστημονικά έγκυρα είναι όλα.

Εισαγωγικά

1) Thomas Nagel, *Θεμελιώδη Φιλοσοφικά Προβλήματα. Σύντομη Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, πρόλογος-μεταφρ. Χρ. Μιχαλοπούλου-Βεϊκου, Αθήνα (Σμίλη) 1989

Μια εισαγωγή στη φιλοσοφία για «ανθρώπους που δεν γνωρίζουν το παραμικρό γιά αυτό το θέμα» (σελ. 11) και μια *Εισαγωγή* που εισάγει ακριβώς με αφετηρία τα ερωτήματα που θέτει ο φετινός διαγωνισμός. Κυρίως κεφ. 2 «Πώς γνωρίζουμε τα πράγματα;» και κεφ. 4 «Το πρόβλημα της σχέσης πνεύματος-σώματος»

2) Θεοδόσιος Πελεγρίνης, *Οι πέντε εποχές της φιλοσοφίας*, Αθήνα (ελληνικά γράματα) 1998
κυρίως: Πλάτων, Ντεκάρτ, Καντ, το κεφ. για τον Αριστοτέλη είναι πιο σύνθετο, καθώς παρουσιάζει συνοπτικά ολόκληρη τη γνωσιολογία/οντολογία του Αριστοτέλη

3) Christoph Rapp, *Εισαγωγή στον Αριστοτέλη*, μετφρ. Η. Τσιριγκάκης, επιστ. επιμ. Π. Θανασάς, Αθήνα (εκδ. Οκτώ) 2012

Μια πολύ κατανοητή εισαγωγή στα θέματα, στα οποία επικεντρώνουμε από τον Αριστοτέλη. Κυρίως: από κεφ. 10, *Αντίληψη, Εμπειρία, Γνώση*, από κεφ. 12, *Αντίληψη και Νόηση*

4) John Cottingham, *Φιλοσοφία της Επιστήμης. Α' Οι ορθολογιστές*, μετφρ. Σ. Τσούρτη, επιμ. Α. Χρύσης, Αθήνα (Πολύτροπον) 2003

κεφ. 1, *Υπόβαθρο. Ορθολογιστές και Εμπειριστές*

και

R. S. Woolhouse, *Φιλοσοφία της Επιστήμης. Β' Οι εμπειριστές*, μεφρ. Σ. Τσούρτη, επιμ. Α. Χρύσης, Αθήνα (Πολύτροπον) 2003

κεφ. 5, Τζον Λοκ (1632-1704)

5) Anthony Kenny, *Ιστορία της Δυτικής Φιλοσοφίας*, επιμ. Α. Kenny, μετφρ. Δ. Ρισσάκη, Αθήνα (Νεφέλη) 2005

κεφ. Από τον Ντεκαρτ στον Καντ, κυρίως οι συναφείς με το θέμα του Διαγωνισμού ενότητες για τον Ντεκάρτ

Περισσότερη εμβάθυνση ή περισσότερο εξειδικευμένες μελέτες/παρουσιάσεις

6) Nicholas P. White, *Ο Πλάτων για τη Γνώση και την Πραγματικότητα*, επιμ. Γ. Καραμανώλης, μετφρ. Χ. Γραμμένου, Αθήνα (Gutenberg) 2012

κεφ. 3, *Φαίδων: η εξέλιξη της θεωρίας*, κυρίως ενότητες 1: «Αίσθηση και Νόηση» και 2: «Αισθητά Φ και Ιδέες του Φ», επίσης:

κεφ. 7, *Θεαίτητος: Γνώση και ορισμός*, κυρίως ενότητα 1: «Η επιχειρηματολογία στο πρώτο μέρος του διαλόγου»

- 7) W.D. Ross, *Αριστοτέλης*, μετφρ. Μ. Μήτσου, Αθήνα (ΜΙΕΤ) 2005 (¹1991)
κεφ. *Ψυχολογία*, κυρίως ενότητες: «Ψυχή και Σώμα», «Αίσθηση», «Sensus communis», «Σκέψη»
- 8) W. Windelband/H. Heimshoeth, *Εγχειρίδιο Ιστορίας της Φιλοσοφίας*, β' τόμος, μετφρ. Ν. Μ. Σκουτερόπουλος, Αθήνα (ΜΙΕΤ), ³1995
Με ιδιαίτερη έμφαση στις ιστορικές διασυνδέσεις και ιστορικά συγκείμενα επιλογές από:
κεφ. *Το πρόβλημα της μεθόδου*, ενότητες για την φιλοσοφία του Ντεκάρτ
και κεφ. *Τα θεωρητικά προβλήματα*, ενότητα «Εμφυτες ιδέες».
- 9) John Cottingham, *Φιλοσοφία της Επιστήμης. Α' Οι ορθολογιστές*, μετφρ. Σ. Τσούρτη, επιμ. Α. Χρύσης, Αθήνα (Πολύτροπον) 2003
επιλογές από κεφ. 3, *Υπόσταση* και κεφ. 4, *Υλη και Νους*, κυρίως Ντεκάρτ
- 10) Paul Guyer, *Καντ*, πρόλογος-απόδοση Γ. Μαραγκός, Αθήνα (Gutenberg) 2013
επιλογές από κεφ. 2, *Η κοπερνίκειος στροφή του Καντ*, διεξοδική «εισαγωγή» στην κοπερνίκεια στροφή, αποσπάσματα από ενότητα «Χώρος και Χρόνος: Καθαρές Μορφές της κατ' Αίσθησιν Εποπτείας» και από ενότητα «Οι Συμβολές της Διάνοιας»

ΕΡΕΘΙΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ – ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ – ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ

Δείτε τα φιλμ:

→ **DER HIMMEL UEBER BERLIN** (= Ο ουρανός πάνω απ' το Βερολίνο), σκηνοθεσία Wim Wenders, Γερμανία 1987, προβολή στην Ελλάδα (2010) ως **Τα φτερά του έρωτα** (αγγλ. «Wings of Desire»)

Δείτε ένα βίντεο εμπνευσμένο από το φιλμ του Wim Wenders και το ποίημα του Peter Handke, με το οποίο ξεκινάει το φιλμ:

https://www.youtube.com/watch?v=fdv_u7HGQIk&ab_channel=GeorgeJung

→ **ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΟΥΖΙΝΑ**, σκηνοθεσία Τάσος Μπουλμέτης, 2003

Δείτε το επίσημο τρέιλερ του φιλμ:

https://www.youtube.com/watch?v=7_x7vtw9KUI&ab_channel=VideopressSA

Σε αυτήν την κατηγορία θα προστίθενται και άλλα σταδιακά, αλλά αναζητείστε και σεις